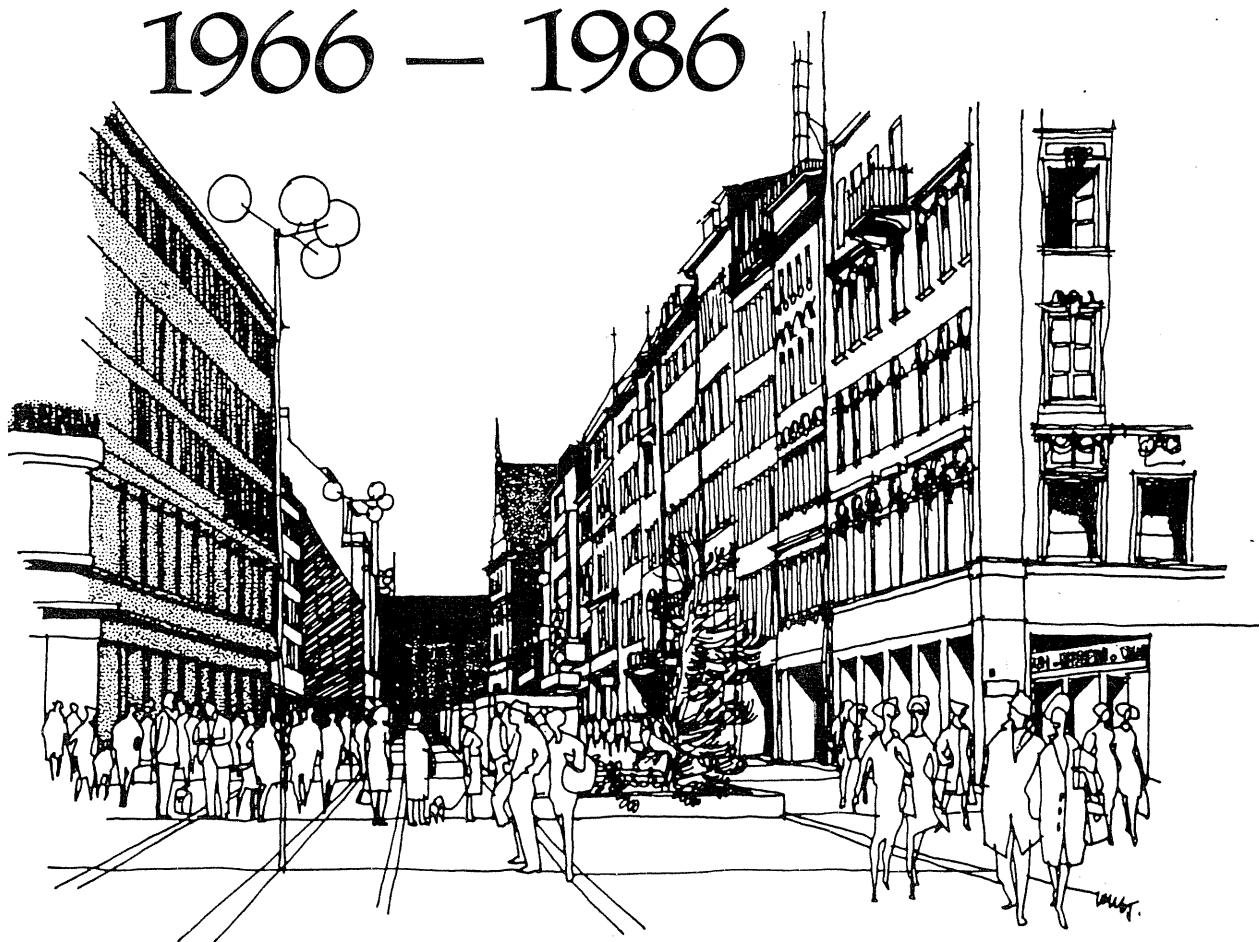

SFEF

Svenska **20 år**

Putsentreprenör-
föreningen

1966 – 1986

FÖRORD

Under våren 1986 blev jag uppringd av min gode vän och kollega, Lars Zetterberg, tillika medlem i vår organisation, Svenska Putsentreprenörföreningen. Lars gjorde mig uppmärksam på, att SPEF 1986 fyller 20 år. Han nämnde också att ett jubileum skulle hållas under hösten på Grythyttans Vårdshus och att jag uppmärksammats med en inbjudan till tilldragelsen.

Jag blev av naturliga skäl mycket glad att bli ihågkommen och vet att jag i ett svagt ögonblick då lovade festkommittén att skriva en historik över SPEF:s tillkomst och verksamhet under de tjugo åren.

Det hör till saken, att undertecknad var med då SPEF bildades i Örebro 1966 och att mitt dåvarande företag, Stig Björnebro Byggnads AB, tillhörde föreningen de sju första åren, samt att jag personligen deltog i SPEF:s styrelse under fyra år. Sedermera under en kortare period på 70-talet även verksam som föreningens konsult på kansliet.

Berättelsen kan ej bli så uttömmande, då jag till stor del endast haft tillgång till sammanträdesprotokoll och någon enstaka presskommentar. Minnet från de verksamma nio åren har vid författandet varit min ledning.

Jag hoppas att den historiska tillbakablicken skall tjäna sitt syfte utan att vara tröttande i sina redogörelser över föreningsbeslut och ingångna avtal och att läsarna ursäktar mig att jag ej kunnat nämna alla personer vid namn, vilka varit verksamma i och utanför föreningen. Det har utrymmet ej medgivit och ej heller syftet med detta försök till minnesskrift.

I augusti 1986

Stig Björnebro

SPEF:s tillkomst som ny branschorganisation från instiftandet 1966 i Örebro

En branschorganisation för landets putsentreprenörer bildades fredagen den 6 maj 1966 vid ett möte i Medborgarhuset, Örebro. Det fick namnet Svenska Putsentreprenörföreningen — SPEF.

SPEF:s första styrelse åren 1966—1969 utgjordes av ordförande ing. Allan Olsson, Stockholm, vice ordförande ing. Sven Persson, Malmö, sekreterare ing. Lars Zetterberg, Stockholm, kassör ing. Stig Björnebro, Stockholm och till suppleant fabr. Albert Svensson, Kumla.

Organisationen tillkom på grund av de stora omvälvningar som skett på det här området. Det fanns ett 90-tal specialfirmor i landet och det var efter påtryckningar och önskemål från flera av dessa, som Ernström & Co AB och dotterföretaget i Örebro, Mosaikbolaget, tog initiativet till bildandet av den nya branschorganisationen. Ett 30-tal firmor fanns representerade, vilket vittnade om ett positivt intresse för saken.

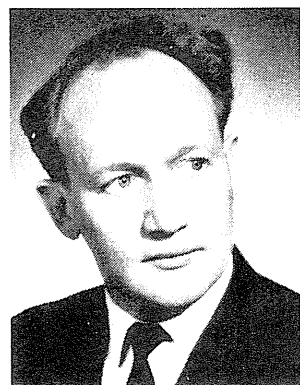

Gerhard Hobohm

Ernström & Co AB:s direktör och initiativtagare, Gerhard Hobohm, fungerade som värd vid besöket vid Mosaikbolaget och Ernströms laboratorium i Örebro, där också mekaniserad putsning demonstrerades av ingenjörerna Ture Hedström och Lars-Erik Wargsjö.

Vid sammankomsten utformades riktlinjer för SPEF:s verksamhet. Aktuella branschfrågor och information ingick som en viktig del av verksamheten liksom den tekniska forskningen. Det tillsattes därför ett tekniskt utskott, bestående av 4 ledamöter: ordf. ing. Allan Olsson och ing. Sven Persson, båda från SPEF och som tekniska rådgivare ing. Thure Hedström, Stockholm och ing. Lars-Erik Wargsjö, Örebro.

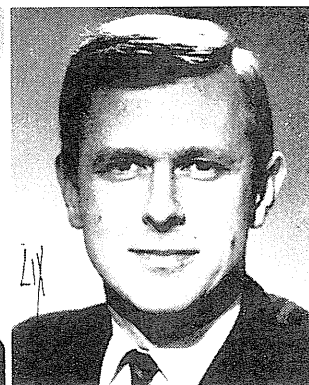
Dagen avslutades med en gemensam festlig middag på Stora Hotellet i Örebro.

Allan Olsson

Sven Persson

Lars Zetterberg

Stig Björnebro

Albert Svensson

De första riktlinjerna för SPEF:s verksamhet

Vid ett informationsmöte i Västerås den 18 november 1966 med SPEF:s styrelse och övriga föreningsmedlemmar, tilldelades medlemmarna utarbetade stadgar, medlemsmatrikel och visades prov på föreningsmärket, som avsågs att tryckas på medlemmarnas egna brevpapper m m.

Vidare framfördes förslag beträffande kollektiv anslutning till Svenska Byggnadsentreprenörföreningen,

SBEF, för vilket medlemmarna uttalade sitt positiva intresse. Detaljerade uppgifter om medlemsskapets förmåner och kostnader för föreningen och dess medlemmar, skulle senare inhämtas.

Det nämndes också att utarbetandet av föreningens "Allmänna Leveransbestämmelser" påbörjats.

En introduktionsskrivelse när det gällde föreningens PR-verksamhet

presenterades mötet. Skrivelsen var avsedd att sändas till leverantörer och arkitekter. För att underlätta distributionen av skrivelsen, skulle "Postverkets Kundtjänst" anlitas och behövligt antal brevpapper och kuvert med föreningsmärket anskaffas för ändamålet.

Kontakt hade vidare tagits med Bygg-AMA-kommittén för att delta vid utarbetandet av nya BYGG-AMA på putssidan.

Putsentreprenörerna branschanslutes till Svenska Byggnadsentreprenörföreningen, SBEF

SPEF befäster sin ställning och blir branschanslutet till Sv. Byggnadsentreprenörföreningen vid årsskiftet 1967—1968 genom kollektiv anslutning av medlemmarna till SBEF och därmed också automatiskt anslutet av dessa till Sveriges Industriförbund.

I samband därmed fick SPEF eget kansli i SBEF:s lokaler, Narvavägen 12, Stockholm.

SPEF:s föreningsavgifter och kassa som hittills handhåfts av Stig Björnebro, överlämnades till SBEF:s kamerala förvaltning.

SPEF-medlemmarnas avgifter kom i fortsättningen att beräknas på medlemsföretagens lönesummor och fördelas till såväl SPEF som till SBEF:s konsultföretag, AB Entreprenad-Konsult. Den del av avgifterna som tillkom SBEF, avsågs för täckande av kostnader i samband med tillhandahållandet av kansli lokal, sekreterarehjälp och kameral förvaltning av SPEF:s kassa med bokföring och budgetering m m.

SBEF:s kamrer Nils Lundgren har sedan början av 1968 varit en värdefull tillgång för SPEF, dess medlemmar och styrelsen i många frågor och ärenden.

Nils Lundgren

Birgit Nyberg

Gunborg Derring

Vi får ej heller glömma den förstklassiga service som lämnats vår förening på SBEF:s kansli i form av sekreterarhjälp för skrivelser, protokoll och utredningar.

Vi erinrar oss därvid särskilt Birgit Nyberg, som skött sekreterarearbetet de senaste 10 åren och Gunborg Derring, som sedan 1980 skött bokföring o d för SPEF.

Föreningens stadgar omarbetades med anledning av anslutningen till SBEF. "Allmänna leveransbestämmelser" i SPEF:s namn, trycktes på föreningens brevpapper.

I och med SPEF:s anslutning som branschorganisation till SBEF företrädde SPEF vid SBEF:s styrelse- och årsmöten av en fullmäktige som utses årligen vid SPEF:s årsstämma.

Följande medlemmar har under åren tjänstgjort som fullmäktige vid SBEF:s sammanträden:

Allan Olsson 1968—1972, Olle Danneberg 1973—1974, Lars Zetterberg 1975, Eskil Metzén 1976—1981 samt Lennart Engberg 1982—1986.

Juridiska frågor

När det gällde exempelvis utarbetandet av föreningens stadgar, leveransbestämmelser, avtal samt juridisk service till SPEF-företagen av skiftande karaktär, anlätades och erhöles värdefull hjälp av SBEF:s jurist, Jan-Erik Hagman.

Han medverkade även i utbildningsfrågor inom byggjuridiken och deltog därför vid flera tillfällen på SPEF:s konferenser, då rekreation varvades med utbildning för medlemmarna, bl a i tolkningen av "Allmänna leveransbestämmelser", index m m.

Samtidigt har föreningen i gott minne SBEF:s jurist Rolf Andersson, som anlätades vid uppgörelser och utformningen av de gemensamma inköpsavtalen med materialleverantörer.

Jan-Erik Hagman

Rolf Andersson

SPEF bildar eget konsultbolag.

AB SPEF-KONSULT

Svenska Putsentreprenörföreningen bildar 1969 ett eget konsultbolag, AB SPEF-KONSULT.

I byggfackpressen i samband med SPEF:s PR-verksamhet citeras: "Medlemsföretagen arbetar dels som underentreprenörer åt byggföretag och dels som huvudentreprenörer åt fastighetsägare. De huvudsakliga arbetsuppgifterna är fasadputsning, fasadrenovering, invändig tunnputsning, fasadmurning, plattsättning och fogning av fasader. AB SPEF-KONSULT kommer att verka för ytterligare teknisk utveckling av branschen. Som chef för företaget har 1 april 1970, ingenjör Lars-Erik Wargsjö, Örebro, anställts.

I styrelsen för AB SPEF-KONSULT ingick, förutom L E Wargsjö, också ing. Allan Olsson, Stockholm såsom ordförande samt ing. Lennart Svensson, Göteborg, som då också fanns med i SPEF:s styrelse.

För att klara av konsultverksamheten ekonomiskt framdeles betalade medlemmarna årligen ett tacksbidsbidrag till SPEF och AB Entreprenadkonsult.

Lars-Erik Wargsjö

Lars-Erik Wargsjö kom närmast från Ernström & Co AB, där har lett forskning och utveckling med putsprodukter på centrallaboratoriet i Örebro. Han kom att leda konsultverksamheten för SPEF från SBEF-huset vid Narvavägen i Stockholm och hans arbetsuppgifter blev främst att representera SPEF i kommittéer, lämna service åt medlemmarna, handha SPEF:s kansli och bedriva PR-verksamhet för puts.

Vidare inleddes ett samarbete med byggmaterialindustrin 1971 och ett arbetsutskott bildades, där förutom SPEF, med L E Wargsjö, även företag inom lättong-, kalksandstens, tegel-, puts- och murbruksindustrin representerades. I arbetsutskottets program ingick förslag med åtgärder angående marknadsbearbetning — innefattande reklamkampanj — för murade och putsade fasader, provningsmetoder, kostnads kalkyler, arbetsbeskrivningar samt utbildning.

Lars-Erik Wargsjö slutade sin anställning som SPEF:s konsult 31 juli 1973 för att återvända till Ernström & Co AB.

Gunnar Börjesson

Han efterträddes kort därefter av ingenjör Gunnar Börjesson, som närmast kom från AB Stråbruken. Han verkade som konsult hos SPEF till sin bortgång i början av 1976.

Ingenjör Stig Björnebro övertog därefter i juni 1976 sysslan som konsult för SPEF. Han skötte föreningens konsultverksamhet efter tidigare riktlinjer på kansliet fram till januari 1979.

I styrelsen, efter Allan Olsson 1973, har följande ledamöter tjänstgjort som konsultföretagets ordförande:

1973—1974 Ingenjör Lennart Svensson
1975—1981 Ingenjör Sven Persson

I juli 1981 likviderades AB SPEF-KONSULT. Konsultverksamheten kom i fortsättningen att handläggas av SPEF:s styrelse.

SPEF:s styrelser o representanter åren 1973—1986

Vid SPEF:s årsstämma i april 1973 valdes ingenjör Lennart Svensson, Göteborg, till ny ordförande i föreningen efter Allan Olsson, som hade avböjt återval.

Perioden från maj 1966 till april 1973, med andra ord "epoken Allan Olsson" som SPEF:s styrelseordförande, hade avslutats och kännetecknats av inledande och konsoliderande arbete för föreningen med grunden lagd för SPEF:s fortsatta verksamhet och funktion som branschorganisation.

I fortsättningen kan man i stort säga, att handlingsprogrammet under perioden 1973—1986, kom att grupperas kring styrelsernas och dess ordförandes förslag till verksamheter. Styrelsernas skiftande sammansättning av ledamöter och suppleanter har utelämnats, då i annat fall historiken skulle bli för vidlyftig.

Jag inskränker mig därför att här nedan nämna de fyra ledamöter, vilka under perioden 1973—1986 fungerat som ordförande i föreningens styrelse, nämligen:

Ingenjör Lennart Svensson
Göteborg 1973—1975.

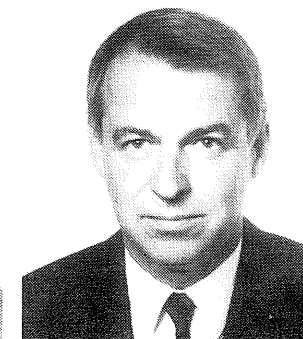

Ingenjör Sven Persson Malmö
1975—1977.

Ingenjör Olov Säll Stockholm
1977—1981.

Civilingenjör Lennart Engberg
1981—

Jag vill här dessutom rapportera, att för det förtjänstfulla och uppofterande arbetet som nedlagts för föreningen, har dessa ordföranden med sina styrelseledamöter och suppleanter vid avgång och tillträde avtackats respektive lyckönskats vid årsstämmorna av föreningens deltagande medlemmar. Personligen instämmer jag i hyllningskören.

Författaren

SPEF:s Tekniska Kommitté

SPEF:s styrelse beslöt att bilda en "Teknisk Kommitté" den 22 januari 1971 vid sammanträdet i Sälen.

Det noterades att kommittén skulle verka för:

att främja den tekniska utvecklingen inom branschen genom att hålla kontakter med medlemmarna och andra inom puts- och murningsområdet samt med maskintillverkare och materialtillverkare.

att handlägga tekniska frågor, som inkommer från andra företag, organisationer och myndigheter.

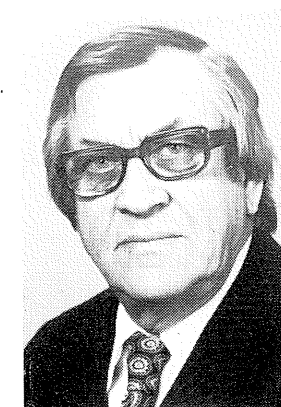
Som sekreterare i kommittén utsågs Lars Erik Wargsjö. Övriga ledamöter blev Bo Göransson, Bertil Sandell, Åke Fäldt och Jan-Erik Hed.

Ledamöter av Tekniska Kommittén åren efter utgjordes av:

1973	Lars Erik Wargsjö, Bo Göransson, Jan-Erik Hed och Jan-Erik Wiik.
1974	Jan-Erik Hed.
1975	Albert Svensson, Thomas Morne, Gunnar Börjesson.
1976	Albert Svensson.
1977—1981	Anders Morast, sammankallande ledamot. Kommittén t v vilande.
1982	Anders Morast och Eskil Metzén.
1983	Thomas Morne, sammankallande ledamot, Åke Bjuvhed, Stefan Dessewffy och Jan Jansson.
1984	Åke Bjuvhed sammankallande ledamot, Stefan Dessewffy, Gunnar Eriksson, Jan Jansson, Thomas Morne.
1985	Åke Bjuvhed sammankallande ledamot, Stefan Dessewffy, Gunnar Eriksson, Thomas Morne, Rainer Winqvist.
1986	Val av ledamöter har ej företagits. Styrelsen utser efterhand ledamöter.

Här nedan tvenne ledamöter, som tjänstgjort i Tekniska Kommittén enligt ovan och samtidigt under 7 år tillhört SPEF:s styrelse där båda lagt ned ett värdefullt arbete.

Albert Svensson
Suppleant i styrelsen
1966—1972.

Anders Morast
Suppleant i styrelsen
1977—1981.
Ledamot i styrelsen
1981—1983.

Verksamheter 1973—1986

Samarbetet mellan byggmaterialindustrin och SPEF, som påbörjades hösten 1971, ledde kort därefter till att **"Föreningen för Murat Byg-gande, FMB"** bildades.

Föreningen representerades i arbetsutskottet av Lars-Erik Wargsjö från AB SPEF-KONSULT. Målsättningen för samarbetet med byggmaterialindustrin formulerades sålunda för att citera Olov Andersson, Stråbruken AB, i arbetsutskottet, "Att finna en form för samverkan i avsikt att öka marknaden för murat byggeri".

Bland FMB:s aktiviteter prioriterades:

1. Marknadsbearbetning med reklamkampanjer.
2. Provningsmetoder och inom detta område också påverka Statens Råd för Bygghforskning.
3. Kostnadskalkyler och arbetsbeskrivningar.
4. Yrkesutbildning. En arbetsgrupp bildades.
5. Vinterarbete. En arbetsgrupp tillsattes.

Till SPEF:s representant i FMB efter Lars-Erik Wargsjö, utsågs 1974 Lennart Svensson och i dess styrgrupp, Lars Zetterberg.

SPEF beslutar 1976 att deltaga i FMB:s kampanj för marknadsbearbetning och reklam.

FMB hade 1974 fått ett extra anslag på ca 80.000 kronor av staten från Bygghforskningen för forskning över materialtransporter på arbetsplatser. FMB kunde därför 1978 lämna redovisning av transporter i samband med murning.

Det nämndes vidare, att FMB 1978 tagit fram förslag till en gemensam reklamkampanj för murning plus tilläggsisolering och puts plus tilläggsisolering. En utredning av de verkliga kostnaderna över de båda teknikerna med varianter på utförande och material utfördes.

FMB deltog vidare i en del Nordiska Murverkssymposier och bidrog med föredragshållare.

"Utveckling av fasadputs i samband med tilläggsisolering"

Det rapporterades 1977, att Gullfiber AB med Stråbruken AB samarbetat och utvecklat en metod på tilläggsisolering+puts. Stråbruken hade ytterligare en metod med Rhodipor + puts.

"Serporock-Metoden", som Ernström & Co marknadsförde tillsammans med Rock-Wool AB, hade kommit längst och var den metod, som SPEF var mest intresserad av. Ett förslag till samarbetsavtal mellan SPEF och Serporock, Ernström & Co med Rock-Wool AB, hade förhandlats fram av SPEF:s förhandlingsgrupp, som tillsattes vid vinterkonferensen i Åre januari 1977.

Eskil Metzén i föreningens förhandlingsgrupp redovisade avtalsförslaget, som sedermera godkändes vid SPEF:s årsstämma 1977.

"Gemensamma materialinköp"

Underhandlingar med materialindustrin om gemensamma materialinköp inleddes 1974. SPEF:s styrelse fick fullmakt att teckna avtal med Ernström & Co AB och Stråbruken AB om inköp av tunnputsmaterial och fasadfärger och att planera för överenskommelser med Snöland AB och Skandinaviska Byggprodukter SKB för liknande materialinköp.

Hösten 1978 kompletterades de gemensamma inköpsavtalen beträffande torrbruk i lös vikt från Ernström & Co och beträffande våtbruk från Stråbruken. En förhandlingsgrupp, som såg över de gemensamma inköpsavtalen med Ernström & Co, stråbruken och SKB, tillsattes. I förhandlingsgruppen ingick Lennart Svensson, Sven Persson och Lars Zetterberg.

Från förhandlingsgruppens arbete, anmälde Lennart Svensson vid årsstämman 1980, att nya inköps- och samarbetsavtal slutits med följande företag:

"Bo-Fo Tegelprodukter AB" för tegelprodukter och program beträffande tilläggsisolering och bekläd-nads med tegel.

"Svenska Struktalputs AB" för Struktal fasadfärg.

"Vättertegel AB" för deras hela program av kalksändsten, murbruk, armerade skift och Murma-produkter.

"Snöland AB" för produkterna Dry-wall, ISPO och Snowclean fasadren-göringsprodukter.

I förhandlingsgruppen eller sedermera kallad "Inköpsgruppen" ingick i fortsättningen under 80-talet Lennart Svensson, Sven Persson och Lars Zetterberg som föreningens representeranter i gruppen.

Yrkesutbildning av murare och arbetsledare

En arbetsgrupp inom FMB hade bildats 1976 med uppgift att i första hand ta sig an handläggningen av murareutbildningen. I arbetsgruppen ingick Olof Säll från SPEF.

Lars Zetterberg

Lars Zetterberg som är SPEF:s representant i arbetsgruppen mur- och putsutbildning av lärlingar inom "Regionala Yrkeskommittén i Stockholm" redogjorde vid SPEF:s årsstämma 1979 för gruppens arbete och goda resultat när det gällde att påverka rekrytering till murarelinjerna på gymnasieskolan. Eftersom man i Stockholm nått så goda resultat med nyrekryteringen, föreslog Lars Zetterberg att man provade "Stockholmsmodellen" på andra platser i landet och att därför representeranter från ett antal Byggmästarföreningar och avdelningar inom Byggnadsarbetareförbundet sammankallades till Stockholm för information om verksamheten där. Vid årsstämman 1980 i Göteborg, beslöt stämman att "Stockholmsmodellen" också skulle genomföras i Göteborg och Malmö. Två arbetsgrupper tillsattes därför för dessa regioner. I Göteborg med Lennart Svensson och Bertil Sandell, samt i Malmö med Sven Persson och Lennart Engberg.

Det rapporterades vidare att SPEF:s kurs "Ansvarig arbetsledare för murning, Klass 1" i Norrtälje 29 febr—1 mars 1980 visat ett gott resultat och deltagarnas omdöme om kursen var positivt.

Antalet deltagare var så stort, att målsättningen med minst en arbetsledare för Murning Klass 1, i varje medlemsföretag hade uppnåtts.

I SPEF:s verksamhetsprogram för 1982 ingick under hösten en veckoslutskurs i anbudsteknik, kalkylering och indexberäkning för arbets- och företagsledare samt därför en vinterkonferens med temat "Entreprenadjuridik".

Kontakt hade under 1981—1982 tagits med danska branschorganisationer för mur- och putsentreprenörer och arbetsgrupper hade bildats för samarbete och utbyte av erfarenheter. Riktlinjer för ett lärlingsutbyte mellan Sverige och Danmark hade skisserats. Förhandlingar om lärlingsutbytet fortsattes under 1983 och kontaktman för SPEF var Lennart Svensson. Utbytet av lärlingar påbörjades 21 maj 1984 med 2 lärlingar växelvis under 4 veckor från vardera landet. Kurs i murning Klass 1 för SPEF:s arbetsledare upprepades 1983. I samband därmed arbetades för att förmå myndigheterna kräva kompetens t ex som ansvarig arbetsledare för murning Klass 1 eller motsvarande hos företag som utför fasadarbeten.

Övriga verksamheter

Föreningens traditonella årliga vinterkonferenser har hållits växelvis i fjällen eller alperna och vartannat år i utlandet på varmare breddgrader. Marknadsföringen för ökade kunskaper om SPEF och dess medlemsföretag, har under 1984 planerats och intensifierats hos statliga och kommunala verk samt till privata beställare. Styrelsen har vidare försökt finna former för finansiering och garantier gentemot beställaren, vilket ökat SPEF-företagens konkurrenskraft.

Fortsatt kursverksamhet för murare och företagsledare har planerats 1984 och 1985.

FMB har diskuterat möjligheter att via byggforskningsmedel få en ökad forskning kring det murade och putsade byggandet. Enligt Lennart Svensson kan det därvid bli nödvändigt att ekonomiskt stödja forskningen vid Tekniska Högskolan i Lund. FMB:s styrelse önskar därvid att SPEF, som en av FMB:s intressenter, bidrar med medel för sådant stöd. Stämman 1986 förklarade sig positiv till FMB:s framställan och överlät åt styrelsen att fatta beslut om lämpligt belopp.

En sammanslagning av SBEF och Bygghförbundets verksamheter har

planerats under 1985 och ägde rum vid årsskiftet 1985—1986.

Utbildning av företagsledare och annan chefspersonal har under senare år, 1982—1986, intensifierats. Nämnas bör bl a följande kurser:

- "Se om Ditt företag" på Rhodos 1982.

SPEF:s organisation fr o m 1986

Svenska Putsentreprenörföreningens medlemmars kollektivanslutning till Svenska Byggnadsentreprenörföreningen har upphört vid årsskiftet 1985—1986 efter stadageändringar inom SBEF och denna förenings samgående med Bygghförbundet. SBEF har efter samgåendet ändrat namn till "Byggentreprenörerna".

Vid SPEF:s årsstämma i maj 1986 beslöt föreningens stämma efter förhandlingar tidigare med Byggentreprenörerna och styrelsens förslag till stämman

att SPEF liksom tidigare skall vara en självständig förening med egna stadgar och egen styrelse,

- "Entreprenadjuridik" på Gran Canaria 1983.
- "Marknadsföring" i Österrike 1985.
- "Personligt ledarskap" i Klippan och Vallentuna 1985—1986.

att SPEF försöker få samarbetsavtal med "Byggentreprenörerna" beträffande bokförings- och sekreteraretjänster samt andra tjänster av branschmässig karaktär,

att förslat till nya stadgar för SPEF föreläggs 1987 års stämma.

Stämman beslöt att styrelsen under 1986 skall bestå av ordförande, 4 ordinarie ledamöter samt 2 suppleanter. Med hänsyn till krav som gäller för medlemskap i Byggentreprenörerna, beslöt stämman att styrelsen i fortsättningen endast får anta medlem som är ansluten till Bygghförbundet.

Svenska Putsentreprenörföreningens styrelse för 1986—1987

1 Ordförande
Engberg, Lennart
Helsingborg	4 Ledamöter
Hed, Jan-Erik
Hed Fasad AB, Tyresö
2 Vice ordförande
Granath, Goran
AB Fasadrenovering, Kumla	5 Leijon Bo
Byggnadsfirman Olle Danneman AB, Stockholm
3 Sekreterare
Ljungberg, Hans
Puts & Plattsättnings AB,
Stockholm	6 Suppleanter
Winqvist, Rainer
Göteborgs Fasadputs AB, Göteborg
	7 Grönqvist, Rolf
Byggnads AB Rolf Grönqvist, Stockholm

Resor

Kapitlet resor har jag valt till sist, då jag här får ett tillfälle att berätta hur fantastiskt roligt det kan vara att också få tillhöra denna seriösa förening. Kapitlet kan också tjäna syftet som epilog på den tidigare historiken, som enligt mitt tycke för en del kanske kan verka väl torr och tråkig i sin redogörelse. Det hela har ju handlat i stort om hur medlemmarna skall verka för att bli "en elit i mur- och putstekniken". Detta för att kunna sälja sig utåt som fackmän till sina beställare och arbeta med deras förtroende samt för en sund utveckling i branschen och tiden.

"Resan till Paris hösten 1976" har jag valt först i redogörelsen. Då man talar om Frankrike och Paris här i vårt kalla Norden, så värms man upp i själen. Det händer något förunderligt med oss svenskar. På en gång blir vi för det mesta glatt upprymda och romantiska. Eller? Vad kan det bero på? Våra förfäder bland vikingarna kände kanske på samma sätt då de på 900-talet intog och grundade landskapet Normandie i norra Frankrike. Normandie blev beteckningen efter de nordmän, som slog sig ned i den delen av västeuropa.

Att vår styrelse med damer kom till Paris denna höst, får vi främst tacka Lennart Svensson och Sven Persson för, vilka med Ingemar Ereborg i företaget TIBNOR-WEST AB som arrangör, medverkat till resan.

Syftet med resan var att studera tilläggsisolering med puts, som också var aktuellt i Frankrike. Vårt utförande i Sverige med kalk- och cementbruk förekom ej så mycket. I stället använde sig fransmännen av gipsbruk, som armerades upp med sträckmetallnät plut tilläggsisolering med material, liknande vår Gullfiber och Rock-Wool.

Med på resan var även Fritz Inges från Stråbruken AB samt Mats Åhman från Ernström & Co AB ej att förglömma. Båda representerade sina respektive företag, väl kända i Sverige. Bägge företagen kämpade bland materialleverantörerna här hemma i Svedala för den aktuella "tilläggsisoleringen plus puts", vilket nämnts tidigare i SPEF:s historik ovan.

Intressant var också att studera upp- armeringen av putsen med sträckmetallnät. Vi hade här nöjet att få besöka tillverkningen av sträckmetallnäten i "Metal de Ployée's" fabriker söder om Paris. Tillsammans med chefsingenjören för företaget och

dess försäljningschef fick vi besöka några arbetsplatser i Paris, där sprutning av gipsputs demonstrerades.

Fritz Inges och Olof Sälls sekreterare Ulla, visade sig vara en god instruktör för hur själva sprutmetoden av gipsbruket skulle gå till. Ulla sprutade en hel vägg under folkets jubel.

På tal om Ulla, så måste jag nämna i sammanhanget, att Ulla, som är en skön och vacker kvinna, ej var så väl bevandrad i franska språket. (Men vem var väl det förresten?) Så Ullas hela konversation med de här fransmännen, när de skulle förklara sina metoder, blev i korthet "Oui, oui, så undertecknad och Lasse Zetterberg döpte henne till "Wi-Wi" i fortsättningen. Det var inget fel i det, för i Bibeln står det ju "Ditt tal skall vara Ja, ja eller Nej, nej — vad därutöver sägs, är av ondo". Så var det med det.

På kvällarna och nätterna måste man naturligtvis se Paris natthälsing och det gjorde vi. Bjudna blev vi av Ingemar Ereborg, men även Stråbruken AB och Ernström & Co AB, genom Fritz Inges och Mats Åhman, på en välsmakande supé och underbar varieté på "Moulin Rouge" vid Place Blanche. Vilka kvinnor! Jag säger "Oui, Oui, så underbara". Det får "Vivi" ursäktas.

På tal om kvällar i Paris, erinrar jag mig också vårt besök på en tysk restaurang på Champs Elysées med några av deltagarna i resan, bl a Lasse Zetterberg. Jag upptäckte då en grupp öldrickande tyska turister, vilka jag fick att marschera genom lokalen i marsch efter ett bayerskt kapell. Jag hade i minne ungdomsåren, när jag upplevde tyskarna i början av 30-talets Berlin. Tyskarna gillar marschmusik och att marschera. Jag sa till Lasse: "Vad ger Du mig om jag får de här tyskarna att marschera genom lokalen?". Du får 100 franc", sa Lasse. Jag tackade honom och uppsökte kapellet i restaurangens nedre plan och beställde marschen "Alte Kamraden" vilket bayrarna pliktskyldigast och hurtiga spelade med sina mässingsinstrument. Jag ilade upp till de öldrickande tyskarna vid ett långbord i vår avdelning och kommanderade: "Aufstehen, wir müssen marschieren und die Fahne hoch". Och tänk, jag fick dem alla, ca 20 personer i gåsmarsch genom lokalen, med mig tågande i spetsen före i trappor, över stolar och Gud vet var, till vårt lilla sällskaps förnöjelse. De hurtiga tyskarna var ock-

så i stämning. Tänk vad litet som behövs för så mycket. Ja, 100 franc från Lasse var mycket, för det räckte att betala min del av supén. Men Lasse har varit med förr i vadslagning och den gången också förlorat — men se detta var en annan historia.

Möten i Åhus

Tvenne resor och möten med SPEF-styrelsen, vilka jag minns med särskild glädje, var de oförglömliga träffarna åren 1967 och 1968 i Åhus. I samband med dessa också de två ålagillan, som avhölls i slutet av augusti i Åhus värdshus och dess sjöbod.

Det hör till saken, att vid den tiden på året gick ålen till och ålagillan firades litet varstans och särskilt här på platsen i Åhus. Styrelsen med sina åtta hälften samlades på fredagskvällen vid restaurant Kantarellen, en sommarrestaurant vid havet i Åhus, ett stenkast från Sven Perssons och sköna hustru Lizzies sommarställe vid Hanö-buktens strand. Sven och Lizzie var nämligen uppskattade arrangörer till det hela. Stämningen var god och glad vid välkomstsupén, som synes på bilden nedan, och skämten duggade tätt (observera glimten hos Albert Svensson närmast kameran).

Lördag förmiddag ägnades åt styrelsemötet, som avrundades med lunch på Kantarellen eller rent av som 1968 med en surströmmingslunch hemma hos Sven och Lizzie. En betalbar upplevelse att se Lizzie äta surströmming. Tänk Er en skånska i denna position! Vilken lycka!

Framåt kvällen samling och taxifärd till värdshusets ålabod, där den verkliga festen började. Här gällde det för de storätande gästerna, att kämpa i sig så mycket ål som möjligt för att erkännas som "åla-kung" för kvällen med kronan på huvudet och ibland också en ål om halsen som dokumentation.

"skall jag verkligen våga försöket?"

"Hu då! Tänk att jag klara av det!"

Så här kunde det hela gå till. Det var ål i alla former, kokt, rökt, luad, halmad och Gud vet allt för sorts ål, i bitar som serverades på speciella tallrikar. Det gällde att i första hand runda tallrikens ytterkrans med två ringar ålaben. Därefter, om orken fanns kvar, se till att man kunde markera ett kors med den ädla fiskens ben på tallrikens mitt. Jag insåg, att skulle jag ha någon chans i den här tävlingen, måste jag vara begåvad

med en frisk och stark mage, som kunde stå ut med denna feta anrättning, vilket jag visste att jag var i besittning av. Punkt två, för dem som framdeles kan komma i en liknande situation som undertecknad och försöka utstå denna mandomsprov eller vad det nu kallas, vill jag ge rådet: Se till att Du serveras (eller kapar till Dig) de långa stjärbitarna, så Du kan varva tallrikens periferi minst två gånger. Många kallar det för fusk, men jag kallar det för något annat. Och det mina herrar och damer såg jag till, för jag blev krönt till åla-kung bägge åren. Det är faktiskt också enda gången i mitt liv, jag fått vara kung för en dag.

Inte nog med detta, ålabitarna kunde ju ej konsumeras på vanligt anständigt vis, som till söndagslunchen hemma. De måste simma där nere i magens mörka djup. Det naturliga blev då, som någon uppfinningsrik person studerat ut, att sköljas ned med massor av öl och brännvin och då helt klart, som brukligt är i Åhus, med besk (eller beska droppar).

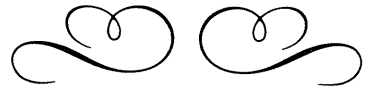
När vi fått ned allt som överhuvudtaget gick att få ned till "Magnus verkställare" där nere i magen, vilken som i visan hade till uppgift att stuva om allt, så det fick plats, då kom värdshusets värdinna in till oss och bjöd på "Ljunglöfs Ettan". Alla måste avsluta måltiden med en pris snus enligt hennes rekommendation, varpå hela sällskapet började snusa och följdriktigt också nysa av alla krafter.

Omtöcknade som vi var efter alltsammans, hamnade vi sedan i värdshusets stora sal, där dansen började med Rock och Bozzanova och allt vad det nu heter som var modernt. Jag förstår än i dag inte att han där nere i magen kunde stå ut och hålla sig lugn.

Slutligen hamnade vi hemma hos Sven och Lizzie på småtimmarna för avrundning av det hela med en natasmörgås och något flytande därtill. Under skämt, glam och sång, avslutades dagen och alla önskade sig till sängen eller kanske som Lasses Birgitta, när hon såg upp på natthimlen och utbrast: "Tänk om jag vore en liten stjärna och fick sväva där uppe."

Jag har nämnt detta som ett exempel på hur en styrelseträff med damer kunde gå till på den tiden. Det gällde att förstå, att våra fruar eller fästmän, som mestadels ställde upp för sina män, någon gång fick vara med, när SPEF-styrelsen träffades eller vid större sammanhang eller konferen-

ser, få bekanta sig med övriga SPEF-medlemmar.

Jag avslutar denna historik, som inte kan täcka in allt som hänt eller förekommit under de tjugo åren med att tacka alla som verkat och arbetat i föreningen sedan starten 1966. Den ekonomiska tillväxten har varit god och SPEF:s ställning i dag kan betecknas som solid och därmed är ej glömt de första kämpiga och hårda åren efter starten, då grunden lades till SPEF:s utveckling i framtiden och till vad föreningen blivit i dag.

Jag önskar samtidigt SPEF och dess styrelse samt styrelser och arbetsgrupper framdeles LYCKA TILL I FORTSÄTTNINGEN!

Författaren